

21e jaargang — afl. 2
juli 1974

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

Koninginnedag Soestdijk 1974

Federatie-voorzitter Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen en secretaris M. v. d. Voort in gesprek met
Hare Majesteit

Op 30 april 1974 brachten ca. 1600 Brabantse gildebroeders een bezoek aan Soestdijk t.g.v. de 65e verjaardag van onze Koningin. Op de foto: Hare Majesteit in gesprek met leden van het Federatiebestuur, van links naar rechts de heren Toorians, Niessen, Vermeeren, van Erve, van de Burgt, van der Voort en Jhr. Mr. Smits van Oyen.

Van de Baarnsche Oranje-Vereeniging werd de volgende brief ontvangen.

Baarn, 6 mei 1974

Zeer geachte heer Smits van Oyen,
Alhoewel het gebruikelijke Oranjezonnetje op Koninginnedag verstek liet gaan, kunnen wij terug zien op een zeer geslaagd bloemen-défilé.

Dit laatste was in de eerste plaats te danken aan het optreden van de Gildebroeders, die voor een grandioze manifestatie hebben zorggedragen.

Voor de door hen gebrachte Koningsgroet was zeer indrukwekkend.

Wij kunnen U dan ook verzekeren dat de Koninklijke familie erg heeft genoten van het geboden schouwspel.

En omgekeerd menen wij er op te kunnen vertrouwen dat het Uw mensen evenveel voldoening heeft geschonken als aan diegenen die het vendelzwaaien hebben kunnen aanschouwen.

Gaarne verzoeken wij U onze hartelijke dank over te willen brengen aan al diegenen die bij het vendelzwaaien waren betrokken. Inmiddels tekenen wij met vriendelijke groeten,

Baarnsche Oranje-Vereeniging

„DE GILDETROM”, driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom”, in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland en Het Land van Cuijk.

Hoofdredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 's-Hertogenbosch, tel. 04100-33993

Redacteurs: voor de Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521

voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, Hilvarenbeek, tel. 04255-1319

voor Peelland: Alph. M. G. Niessen, Veestraat 43, Helmond, tel. 04920-24863

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166-1516

voor Kempenland: Ir. H. H. Voetman, Baljuwstraat 2, Geldrop, tel. 040-863725

voor Het Land van Cuijk: A. H. Konings, Postbus 1, Haps.

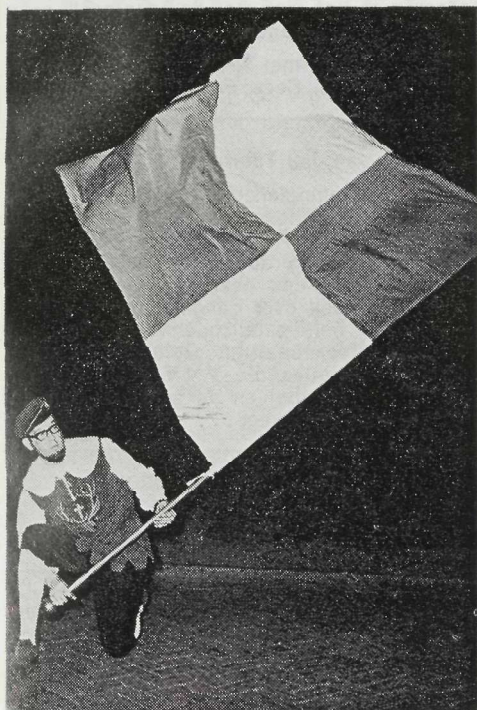
Administratie: W. C. M. Brands Hart van Brabantlaan 1200, Tilburg, tel. 013-681685

Betalingen: Boerenleenbank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom. (Giro-rekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: f 7,50 per jaar, franco huis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

VENDELZWAAIEN

DE BEOORDELING

De gildefeesten zijn nu in volle gang. Wij willen er echter nog even de nadruk op leggen dat wij graag zien dat steeds dezelfde voorwaarden worden gehanteerd bij de juring of beoordeling van de kandidaten en groepen in het vendelzwaaien. Het reglement dat in 1959 is goedgekeurd en bindend is geworden voor alle gilden en vendeliers, is met volle tevredenheid toegepast.

Het is zo langzaamaan aan eenieder bekend en men weet precies waaraan men zich heeft te houden. Dit geldt zowel voor de vendelier als voor het jury-lid. De gebruikelijke formulieren bij de wedstrijden kent ook iedereen en zij zijn duidelijk als de kandidaat deze terug ontvangt na de wedstrijden. Hij kan zich hierop bezinnen wat betreft de oefeningen en nagaan, of hij hier en daar wat moet bij-schaven.

AGENDA VOOR 1974

7 juli Oud Limburgs Schuttersfeest te Wylre (L)

4 aug. Vrij gildefeest te Knegsel

15 sept. Vrij gildefeest (torenfeest) te Leende.

VAN DE REDACTIE

De volgende aflevering verschijnt eind september. De redactie verwacht dat de kopie voor 1 september bij een van de redacteurs wordt bezorgd.

Wij willen echter vooral letten op de juiste weergave van het acrobatiek vendelen dat de B-klusser moet gaan doen als hij van C naar B is gepromoveerd. Hierover hebben wij in het vorige nummer van „De Gildetrom” al geschreven.

Tevens willen wij er op wijzen dat de jury-leden die worden ingezet op een wedstrijd ook werkelijk „kunnen” vendelen; want als deze het zelf niet kunnen dan is beoordelen zeker moeilijk en komen de prestaties niet tot uitdrukking op het formulier en in de punten.

Er zijn oudere jury-leden, die zo langzamerhand afvallen wegens hun hogere leeftijd; dat is heel jammer, maar er zijn ook vele vendeliers in de Vaandelklasse en A-klas welke zeker de plaats van de ouderen kunnen gaan innemen.

Het is echter nodig dat men goed uitziet naar goede vendeliers-juryleden. Ook zijn er vendeliers die niet meer zwaaien, maar toch nog door hun beoordeling kunnen meewerken en gevraagd kunnen worden om aan de jury deel te nemen. Wij willen zeer aanbevelen om de laatsten te vragen om een verantwoord jury te kunnen samenstellen.

Een voornaam punt is op de wedstrijden - en we kunnen het niet dikwijls genoeg zeggen - dat elk jury-lid zelfstandig beoordeelt, ZONDER overleg met een ander lid. Dit is alleen mogelijk als men dus kenners inzet! In de rubriek „opmerking” moet elk lid invullen wat eventueel te verbeteren is of wat af te leren is van de prestaties van de kandidaat. Dit bevordert het „spel”.

Bij het beoordelen gaat het niet om de ene of andere „slag” die gemaakt wordt, maar de kandidaat wordt „algemeen” beoordeeld; het gaat immers om het zwaaien van een vendel, zoals dat traditioneel en historisch is overgeleverd. Zeker zal men letten op de algemene indruk die de vendelier (of groep) maakt; hoe lichaamshouding of stand van de vendelier is; of het vendel vrij van de grond en het lichaam „rein” wordt gehouden; of het ritme dat wordt aangehouden constant blijft; op de volgorde van de slagen, of die logisch volgen, d.w.z. niet door elkaar gehaald, en hoe zij worden afgewerkt. Het vendel moet geleidelijk van boven naar beneden worden gezwaaid en elke figuur zal zowel tweemaal rechts als links worden gedaan.

Ter aanmoediging in de B- en hogere klassen komt er nog een algemeen punt bij voor klassiekvendelen al naargelang de geleverde prestaties. Voor acrobatiek-vendelen wordt eveneens een punt gegeven. Ook dit laatste is afhankelijk van wat door de kandidaat geleverd wordt; de behendigheid en de moeilijkheidsfactor speelt hier een grote rol.

Een goede raad wordt de jury gegeven in het reglement: een en ander te voren te bespreken aangaande het weer, de grond, de zwaai-vendels, de deelnemers uit andere provincies en landen, de zwaaiwijze, etc. Het gaat immers om het „DIENEN” van het gilde-wezen, dat door de vendeljury en ook de vendeliers, als collega's het werk der Federatie bevordert.

We vergeten bijna de jeugd die we gelukkig

zien toevloeien in het gildewezen. De jonge vendeliertjes worden op een eigen formulier beoordeeld. Voor hen geldt zeker de opmerkingsrubriek voor de opleiding in het vendelen.

Aan de groepen kan een punt extra gegeven worden voor het gelijkmatig vendelen van de hele groep. Een goed instuderen van de reeks is van belang.

En dan nog even de legitimatiekaarten voor de vendeliers. Deze kunnen worden aangevraagd bij de vendelleider van elke kring. Ook de jeugd krijgt een groene C-kaart, waarop dan vermeld wordt „jeugd”.

Houden er vendeliers mee op, dan is het wenselijk dat hun kaarten worden teruggestuurd en dat hun stamkaart uit het dossier van de vendelleider wordt gehaald opdat men een werkelijk overzicht krijgt van de huidige „dienstdoende” vendeliers.

Het vendelzwaaien heeft een grote zinvolle

betekenis. Waardeert het en houdt de kleuren hoog; zwaait die uit voor het gilde opdat iedereen ze kan zien met de ogen zoals onze voorouders die zagen.

Loonopzand, 18 mei 1974 Jan Toorians,
Voorz. Secr. Fed. Vendelcommissie

Het boek van Jan Toorians

Daags na koninginnedag werd het V.V.V.-kantoor van Eindhoven opgebeld door iemand die onder de indruk was gekomen van het optreden van de Brabantse gilden. Deze persoon had toen ook gezien, dat aan de koningin een boek over de gilden werd aangeboden. De belangstellende wilde nu eveneens zo'n boek bezitten. Gelukkig waren er voldoende relaties die V.V.V. konden informeren over de titel en de schrijver van dat boek. Zo zie je alweer...

Gilde - Akten I

Naast de bij de gilden aanwezige archiefstukken zijn er ook nog akten betreffende de gilden in de gemeentearchieven.

Tijdens diverse onderzoeken benik nogal wat akten tegengekomen. Van de meeste heb ik kopieën. In de vorige Gildetrom heb ik er een twetal gepubliceerd met betrekking tot Sancta Barbara Oirschot.

Naar aanleiding van de reacties hierop leek het mij wel de moeite waard om geregeld enige akten te publiceren. Natuurlijk is het niet mogelijk alles te publiceren. Vooral akten die meer inzicht geven in de algemene en/of plaatselijke gildegeschiedenis wilde ik hiervoor gebruiken. Als de gildebroeders graag meer willen hebben, dan kunnen ze bij mij terecht voor eventuele andere akten en kopieën.

Voor de gildebroeders is het zeer raadzaam om op de bronnen te letten, misschien dat ze daardoor zelf een richtlijn krijgen voor een onderzoek.

1. De eerste akte is een verklaring over alle gilden in **Eindhoven**. Ik dacht dat een volledige transcriptie wel nuttig zou zijn: „Wij standhouder, schepenen en secretaris der stad Eindhoven quartiere van Kempenland Meyerije van 's Bosch verklaren en certificeren bij dezen op den Eed in den aanvang onser respectieve bedieningen gepreesteert ter Requisitie van Gerardus Hogerlinden preesident schepen en geautoriseerde tot het waarnemen van het vaccerende Drossard Ampt der steele ende Heerlijkheid Helmond dat de respective Gildens of Schutterijen alhier bij het op en omtrekken en verhuisen van de eene na de andere herberg niet met sig Publicq en openlijk langs de straten (ons weetens) doen omdragen en keren het pourtrait beelt of Beelsel van hunne respective Patroonen of zoogenaamde Heyligen. En dat soodanige Omdraginge

door de Gildens of Schutterijen alhier noijt, voor zooveel ons bekend is, sijn gedaan, uijtgesondert de afbeelsels in de vaandels.

Aldus in kennisse der waarheid ten protohokolle ondertekend ten Stadhuyse van Eijndhoven den negentiende July 1700 vier en tachtig.

W. L. Spoor F.O. Bagelaar

H. Verschoor A. Losecaat secr.

Blijkbaar was het destijds verboden om de heiligenbeelden en afbeeldingen in het openbaar te vertonen.

Bron: Eindhoven R 103 fol. 23 en 23v Gemeentearchief Eindhoven.

2. Deze akte gaat over het Sint-Catharina-gilde te **Geldrop**.

1802 den 8 augustus.

Ontfangen van de Coordekens van S: Catharina Gulde voor zeyde stof van kleet en faeldie voor S: Catrina 6 gulden 2 stuivers 8 penningen.

Waarschijnlijk had dit gilde een Catharina-beeld staan in de kerk van Geldrop. Bron: Parochieel Archief Geldrop rekeningen 1801-1823 Gemeentearchief Geldrop.

3. In het jaar 1766 op de 3e maart kreeg het gilde van St. Joris te **Geldrop** (misschien Zesgehuchten) 3 tonnen bier i.v.m. de installering van „sijn Doorl Hoogheyts als Erfstadhouder”. Een dergelijke rekening van dezelfde datum is er ook van het Sint-Catharinagilde.

Bron: Bijlagen van de borgemeestersrekening van Geldrop over het jaar 1766. Gemeentearchief Geldrop.

Misschien dat andere gilden in de bijlagen van de borgemeestersrekeningen van die tijd ook een dergelijk stuk kunnen vinden; deze mogelijkheid is niet uitgesloten.

In de volgende aflevering van de Gildetrom zal ik weer twee of drie akten publiceren.

Zesgehuchten 27-4-1974

Jean Coenen

Brabants Gildezilver XIX

Drs. W. H. Th. Knippenberg

1. Nuland, Gilde van St. Antonius Abt in de feestgilden, die dit jubilerend Gilde (1599-1974) uitgaf n.a.v. de Gildedag Kring Maasland te Nuland op 19 mei 1974, werd ook een korte beschrijving opgenomen van alle nog aanwezige 53 koningsschilden. Naast een oud rond patroonsplaatje met kabelrand en een schild uit 1599 van „Joncker Geraert van Vladeracken Heer van Gefen ende de leenhuis van Nuilant” bezit het Gilde nog achttien 17de-eeuwse schilden. Alles bevindt zich in keurige staat.

2. Heeze en Leende
Op enige publicaties over gilden in de oude Heerlijkheid Heeze-Leende hebben we eerder de aandacht gevestigd, in de Heemkronijk van deze kring (IV, 1965, nr. I, p. 2-6 en 36) gaf C. J. A. van Helvoort een volledig overzicht van de koningsschilden van het **Sint-Jorisgilde te Heeze** (cf. Jolles I, p. 166-168; Gildetrom 16, 1969, p. 60).

Over de gilden van **Leende** zijn intussen belangrijke gegevens bekend gemaakt in het onlangs verschenen boek „Geschiedenis van Leende.

Dyt Gheyt aen der Kyrcken van Leendt” (uitgave van de Stichting Torenfeesten Leende 1974; p. 122-153). Van het „guld van den H. Sacrament”, in 1558 genoemd, is verder niets bekend; misschien was het een zuiver kerkelijke broederschap. In 1558 bestond te Leende een „guld van ons lief Vrou ter Noot in der Kerken van Leende”, dat teerdagen hield en een eigen baarkleed kocht, maar toch altijd een kerkelijke broederschap is gebleven en niet zoals op vele andere plaatsen het geval is geweest, uitgegroeid is tot een schuttersgilde; dit Gilde stierf eerst uit in 1937 (p. 20 en 151-153).

Het **gilde van St. Jacob en St. Anna** te Leende schijnt eveneens uit twee oudere kerkelijke broedersschappen te zijn ontstaan. In 1510 bestond te Heeze een „broederschap St. Jacob” en in 1524 in Leenderstrijp een „broederschap Gilde van St. Anna”; „de guld van Sint Jacob” wordt nogmaals afzonderlijk vermeld in 1558. Op 4 januari 1569 echter wordt in een testament „de broederschap van St. Jacob en St. Anna in de kerk te Leende” bedacht; er blijkt een smelting te hebben plaatsgevonden en omvorming tot een schuttersgilde. Dit Gilde had in 1802 „31 schilten en den haan”, maar in 1927 is bij een grote brand van het Gildecafé ook al het koningszilver verloren gegaan. Het nog altijd voortlevende Gilde kreeg in 1971 een nieuwe kaart (p. 20, 125-136, 151-152; cf. Heemkronijk Heeze-Leende VI, 1967, p. 33; Jolles, I, p. 203-204).

Blijkbaar is het **schuttersgilde van St. Catharina en St. Barbara** te Leende eveneens een combinatie van oudere broedersschappen. Het Sint-Catharinagilde wordt het eerst genoemd in 1576, maar in het reeds eerder genoemd testament van 1569 komt de „bruerschap

van S. Catelijne ende Barbara” voor en vanaf 1566 stond er een altaar van beide heiligen in de kerk. Een kaart uit de jaren 1625-1650 noemt de „schutterij St. Catharina en St. Barbara” „de jonge schut”, maar volgens deze zelfde kaart schoot het Sint-Catharinagilde op Sint-Catharinadag en het Sint-Barbaradag op Sint-Barbaradag, dus op verschillende dagen. Toch moet rond die tijd de fusie hebben plaatsgevonden. Het gecombineerde Gilde had in 1754 „42 schilten en den vogel”; van dit oud bezit is echter helaas alleen de vogel en 1 koningsschild bewaard gebleven. Van de andere schilden uit de 18de tot de 20ste eeuw zijn de gegevens bekend (p. 136-143, 152; cf. Heemkronijk Heeze-Leende VI, 1967, p. 33-34; Jolles I, p. 204-205).

De kaart van het **Sint-Jansgilde** te Leenderstrijp van 1645 spreekt van „een nieuwe gulde op te regten in St. Jan Capelle”. Het oude koningszilver van dit Gilde was grotendeels bewaard gebleven (p. 143-151; cf. Heemkronijk VI, 1967, p. 30-32). Vier schilden van dit Sint-Jansgilde uit 1708, 1785, 1846 en 1855 konden gelukkig onlangs op een veiling worden teruggekocht (Catalogus Veilinggebouw De Zon, Amsterdam febr. 1973, nr. 739 en 740; Gildetrom 1973, p. 3). Over de in 1973 fraai gerestaureerde Sint-Janskapel zijn in het boek over Leende ook vele tot nu toe onbekende gegevens gepubliceerd (p. 104-121; Jolles I, p. 205-206).

3. E E R D E, Sint-Anthoniusgilde

De Sint-Antoniuskapel, die in 1520 hier reeds bestond, werd waarschijnlijk door dit Gilde gesticht, al wordt het Gilde zelf officieel eerst in 1608 genoemd. Rond 1800 telde men zeven leden en in 1884 werden nog vier koningsschilden van dit Sint-Anthoniusgilde gezien:

1. Geerlingh Jan Handricx van de Groenedael 1645
2. Jon(khee)r Hijacinth. daillij. heer van Sablens. Laeren.
Anno 1658; met gegraveerd wapen van d'Ailly.
Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins kende nog het wapenbord van „Joncker Hyacinthe d'Ailly, heer van 't Laer, obiit (= overleed) den 8 februari 1684” in de kerk te Sint-Oedenrode; het wapen is: effen rood met een van zilver en rood geschaakt schildhoofd.
3. 1682; hetzelfde opschrift en wapen als nr. 2.
4. Gijsbert Yansen van Oirschodt 1686; gegraveerd wapen met 2 en 1 Sint-Andrieskruisjes.

Het zilver van dit Gilde is echter reeds vóór 1919 omgesmolten en gebruikt voor het vervaardigen van een monstrans; de voormalige kapel is enige jaren geleden gesloopt. Het enige bezit en waarschijnlijk ook het oudste stuk van dit voormalige Gilde werd

onlangs teruggevonden in particulier bezit te Helmond. Het is een platte ring (diameter buitenrand 34, binnenrand 21 mm) met het opschrift SUNTE ANTHONIS SCUT VAN EERD; binnen de ring is een beeldje van de patroon gemonteerd. Het fraaie medaillon moet wel uit ca 1450 dateren (zie foto).

De Sint-Anthoniusgilden hadden in het algemeen de zorg voor begrafenissen en vooral voor zieken en slachtoffers van besmettelijke ziekten. De Orde van de Antonianen, in 1297 officieel erkend, had overal verspreid honderden hospitalen, o.a. een huis te 's-Hertogenbosch in 1361. Tot de oudste Sint-Anthoniusgilden behoren Oosterhout (1336), Den Dungen (1372) en Sambeek (1421). Ook het gilde te Eerde is blijkbaar al meer dan 500 jaar oud.

Lit.:

N.N. St. Antonius-Gilde te d'Eerde, Tijdschrift voor Noordbrabantsche Geschiedenis, Taal- en Letterkunde (Aug. Sassen), I, 1883-1884, p. 235.

P.C. Bloys van Treslong Prins Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Noord-Brabant, dl. II, p. 104.

W. Knippenberg, Voormalige gilden te Sint-Oedenrode, Heemschild Sint-Oedenrode 3, 1969, p. 19-20.

W. Knippenberg, Sint-Anthoniuskapellen, Brabants Heem 10, 1958, p. 34-45, 77-86.

Over Gilden uit Sint Oedenrode en omgeving

Dinsdagavond 26 maart j.l. hield de heemkundige kring De Oude Vrijheid in Hotel v. Eijk weer een zeer geslaagde bijeenkomst. Ook van de kant van de jeugdleden was er grote belangstelling. Het was dan ook meer dan de moeite waard. Nadat in een vlot tempo de zakelijke agenda was afgewerkt, kon voorzitter A. Heesakkers het woord geven aan de heer Karel Vermeeren uit Eindhoven. Deze bracht met veel enthousiasme een voordracht over de Brabantse gilden of schutterijen. Bij de inleiding toonde hij zich de heldere leraar, die de zaken duidelijk en begrijpelijk uiteen kon zetten voor groot en klein. Het gesproken woord werd daarna toegelicht met talrijke dia's. Tijdens de pauze werd hij overvallen door een groot aantal kennissen en vragenstellers, zodat hij daarna helemaal op dreef raakte. Zijn enthousiasme was toen niet meer te blussen. Het 2e gedeelte van de voordracht bestond uit een filmpje over de St. Maartensviering van het gilde van Tongelre-Eindhoven, dat door de spreker van commentaar werd voorzien.

Als bijzonderheid van deze avond had de heer Vermeeren een zilveren insigne uit het jaar 1450 van het St. Antoniusgilde uit Eerde speciaal voor de kringleden meegebracht. Hij had het pas ontdekt en toonde het vol trots. Het slot van de avond was een vragenbeurt dat geen einde nam, evenmin als het vuur van de spreker. Hij pleitte er hartstochtelijk voor om minstens 1 van de oude Rooise gilden te doen herleven.

Het was een zeer geslaagde avond.

(Midden-Brabant" 5-4-1974)

Federatie-Nieuws

WEST-BRABANT EN ONZE FEDERATIE

In het vorige nummer van De Gildetrom is een bericht opgenomen omtrent de te stichten Kring West-Brabant.

Na de vergadering van 23 maart hebben de betreffende gilden een verslag gekregen waarin de bevindingen van de besprekingen werden medegedeeld.

Opnieuw is een vergadering uitgeschreven op 25 mei j.l. in De Schuttershof van het Gilde

22

St. Willibrord van Klein-Zundert.

Hier waren weer vele gildebroeders uit Baronie en Markiezaat aanwezig, alhoewel het er beduidend meer konden zijn geweest.

Hier had de Heer H. v. Rijckevorsel de leiding, geassisteerd door de heren Toorians en Vermeeren van de Federatie.

Burgemeester Kivits was bereid in zijn gilden van Zundert de betrekkingen met de Noordbrabantse Federatie te bepleiten en had alle

begrip om West-Brabant aan te sluiten, maar dat zou nog niet zo gemakkelijk gaan. Hij vroeg aan de aanwezige afgevaardigden of zij er iets in zagen toe te treden. Men was er wel voor doch zij moeten eerst in eigen bestuur en met eigen leden deze zaak bespreken.

Wat op deze bijeenkomst is gezegd is gerapporteerd en zal t.z.t. weer aan de gilden/schutterijen van West-Brabant worden toegezonden. De Heer Van Rijckevorsel zal dan weer trachten op een latere datum een bijeenkomst te plannen en dan met een kleine groep een kring te beginnen. Met persoonlijk contact zal dan deze groep gaan werken.

Na de vergadering hebben de bestuursleden van de Federatie nog contact gelegd met leden en bestuursleden van De Nederlandse Kruisboogbond in Achtmaal waar een wedstrijd aan de gang was van Kruisboogbaan 20 mtr.

Laten we hopen dat ook de Westbrabantse Gilden tot de hele Federatie zullen gaan behoren. Wij van Midden- en Oost-Brabant moeten ervoor zorgen dat aan West-Brabant alle service wordt verleend om zodoende één geheel in het Gildewezen te krijgen.

Door middel van De Gildetrom zullen wij de lezers op de hoogte houden.

Loonopzand, 18 mei 1974 Jan Toorians
Secr. Kring Maasland

ROME-REIS

In het Federatie-bestuur is een kleine commissie gevormd om een eventuele Rome-reis voor te bereiden.

1975, is weer een z.g. „Heilig Jaar”, vandaar dat we trachten deze plannen te verwezenlijken.

Wij zouden graag willen vragen of daarvoor belangstelling bestaat bij de gildebroeders.

- Wat denkt u van een reis per vliegtuig en/of per bus of trein.?
- Hoeveel dagen? Gedacht is aan 10-12 dagen (of voelt u meer voor 'n kortere reis van $\pm$ 4 dagen)
- Welke formatie van de gilden kan worden gevormd?
- Wat denkt u van een deelname van $\pm$ 100 - 150 personen?
- Wat denkt u over deelname van die géén functie hebben?

Laat uw mening eens horen.

Wij hebben gedacht aan diverse mogelijkheden o.a.

- een goede reis en goed onderkomen
- audiëntie bij Z. H. De Paus
- vendelgroet in diverse plaats (Vaticaan zeker).
- de gildebroeders iets te laten zien van de kunst van Italië en in kennis te brengen met gildegebruiken.

Wij doen een beroep op u om voor eind augustus iets te laten horen omtrent deze Rome-reis.

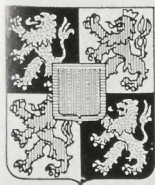
U zult er ons een groot plezier mee doen en wellicht ons werk vergemakkelijken.

Wij verzamelen voorlopig zo veel mogelijk informatie, waarmee wij u straks van dienst kunnen zijn.

Verdere mededelingen ontvangt men per circulaire.

Namens de Rome-reis Commissie

Jan Toorians
Willibrordusstraat 4, Loonopzand

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

JUBILEUM-KRINGDAG DIESSEN

Op zondag 19 mei 1974 werd onder zeer gunstige weersomstandigheden de Jubileum-Kringdag gehouden van „Het Kwartier van Oirschot”, die in het teken stond van het veertigjarig bestaan van deze kring.

Deze dag begon met een plechtige gezongen H. Mis in de mooi gerestaureerde parochiekerk van Sint Willibrordus. De gildemis werd opgedragen door pastoor Vogels die tevens een mooie predikatie hield.

Na de vendelgroet gebracht te hebben aan geestelijke en wereldlijke autoriteiten werd gezamenlijk de koffietafel gebruikt.

Om half een werden de vertegenwoordigers van de aangesloten gilden en het kringbestuur ontvangen op het Gemeentehuis. Burgemeester Mr. Reinders was er erg mee vereerd, dat de gilden in Diessen hun feest kwamen

vieren en hij bood hen namens het Gemeentebestuur de ere-wijn aan.

Na de middag trok de optocht door het dorp. Duizenden toeschouwers genoten van de pracht en praal die de gildebroeders en gildesisters ten toon spreidden. De nieuwe optochtbordjes, die de gilden voor de eerste keer bij zich hadden, bewezen het publiek een grote dienst. Aan de toeschouwers was de gelegenheid geboden deel te nemen aan een wedstrijd waarin gevraagd werd, wie de mooiste Koning was. Als winnaar kwam uit de bus Koning van Nunen van het O.L. Vr. gilde uit Oirschot. Proficiat!

De opmars op het feestterrein was indrukwekkend. De toespraken werden kort gehouden door Burgemeester Mr. Reinders en de Kringvoorzitter van Erve.

Na het officiële gedeelte brachten de vendeliers van Sint Sebastiaan te Diessen het vendelgebed en de Oirschotse gilden Sint Joris en O.L.Vr. Broederschap mooie gildedansen. Dit werd door het publiek zeer gewaardeerd.

De wedstrijden in het vendelen, trommen en schieten verliepen prima. Ook voor de ingerichte tentoonstelling van gildeattributen bestond grote belangstelling.

Om half 6 reikte Burgemeester Mr. Reinders aan alle aanwezige gilden het herinneringschild uit (een geschenk van de Gemeentebesturen). Ook de overige wedstrijdpreizen

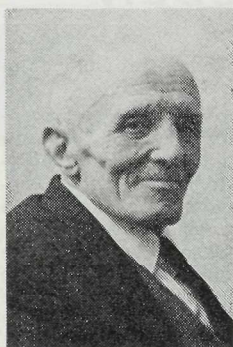
konden tijdig door de Burgemeester worden uitgereikt.

Tenslotte willen wij de Diessense gilden en bijzonder het organisatiecomité, dat bestond uit de Overheden van de Gilden Sint Joris en Sint Sebastiaan uit Diessen, hartelijk dank zeggen voor het vele werk dat zij hier hebben verricht.

Door hun goede samenwerking met het kringbestuur is hier iets goeds tot stand gekomen, waardoor wij een „Jubileum-Kringdag” kregen in Diessen waarop wij nog lang met trots kunnen terugzien.

IN MEMORIAM †

Gilde Sint Sebastiaan Diessen

W. BEKKERS

Op 86-jarige leeftijd overleden op 12 maart 1974. Hij was meer dan 50 jaren lid en was in het bezit van het Kringonderscheidings-teken.

24

JOS VAN DIJCK

Op 72-jarige leeftijd overleden op 11 april 1974. Gedurende 19 jaren was hij Hoofdman van het Gilde Sint Sebastiaan in Diessen. Hij overleed tijdens de voorbereidingen voor de Jubileum-Kringdag.

VIERING 40-JARIG BESTAAN.

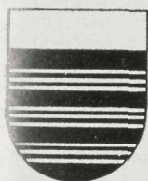
Op zaterdag 14 september a.s. zal de viering van het 40-jarig bestaan van de Kring te Oirschot worden voortgezet. Nadare mededelingen volgen. Men houde deze avond reeds vrij!!

UITREIKING KRINGONDERSCHEIDINGSTEKEN

In het 1e halfjaar 1974 werd het Kringonderscheidingsteken van „Het Kwartier van Oir-

schot" uitgereikt aan de volgende trouwe en verdienstelijke gildebroeders:

Sint Sebastiaan te Diessen:
D. van Gestel en J. Wolfs
Sint Sebastiaan te Hilvarenbeek:
Jos Daemen
Sint Dionysius te Tilburg:
A. van de Poel en A. M. Scheffers
Sint Joris te Oirschot:
Th. van Kessel, J. H. van Loon en E. F. van Kollenburg

Nieuws uit Kempenland

O. L. Vrouwe-Gilde Zeelst

Het O. L. Vrouwe-gilde van Zeelst trok zondag 12 mei voor het eerst uit in smaakvolle, verantwoorde costumering. In de Gildetrom van september 1971, blz. 60 werd in een bericht over dit gilde geschreven: „er werden plannen gesmeed voor de nabije toekomst, die hopelijk een nieuwe bloeiperiode zullen inleiden voor dit oude gilde". Nu werden resultaten getoond. Om negen uur trok het gilde op naar de parochiekerk, waar een goed verzorgde dienst werd gehouden. Het muzikale gedeelte daarvan werd verantwoord gebracht door het z.g. bejaarden-koor o.l.v. de gildenvriend W. Klaassen, de streekarchivaris van Oirschot. Tijdens de H. Mis werd over een nieuw Mariabeeldje, dat de gildkamer zal sieren, en ook over de nieuwe uniformen een passend zegeningsgebed uitgesproken. Na afloop van de kerkelijke plechtigheid dankte vanaf de kansel Keizer Toon Wouters allen die op enigerlei wijze er toe hadden bijgedragen, dat die dag voor het O.L. Vrouwe-gilde een gloriëdag kon zijn. Hij sprak de hoop uit, dat het gilde zich in zijn nieuwe kledij steeds zo zou gedragen, dat de gehele gemeente er trots op zou zijn. Daarna trok men naar het ruime gazon achter het Bejaardentehuis waar aan de bewoners ervan en aan de honderden, die met het gilde waren meegetrokken, een uitgebreide vendeldemonstratie werd gegeven. Dat verder die dag door het gilde de bloemetjes werden buitengezet valt te begrijpen.

Toch moet hier opgemerkt worden, dat het gemeentebestuur van Veldhoven geen termen aanwezig achtte te subsidiëren in de aanschaf van de uniformen, terwijl het gemeentebestuur er in de toekomst vast en zeker trots op zal zijn, dit gilde op een dusdanige wijze als nu het geval is de naam van de gemeente in de eigen plaats en ver daarbuiten zal hooghouden. De vraag mag hier ook gesteld worden of het wel juist is, dat personen, die moeten adviseren aan het Prov. Anjerfonds en aan de Prov. Overheid eeneens een negatief standpunt innemen ten aanzien van de costumering der gilden. In het grijze verleden waren de gemeentebesturen er trots op dat hun gilden rijk gecos-

tumeerd naar elders trokken en eeuwen geleden hadden zij er „subsidies" voor over. Hoe denkt het Federatiebestuur hierover? Weet U, dat dit gilde door sparen, velerlei acties en het brengen van zeer veel persoonlijke offers bijna tien mille bij elkaar wist te brengen voor nieuwe trommen, vier vendels en de costumering? Een schouderklopje van de wereldlijke overheden was hier zeker niet misplaatst geweest.

Naar de danses te Veerle (B).

Dat hadden de gildebroeders van het **Sint-Catharinagilde Eindhoven-Stad** niet verwacht toen zij reeds geruime tijd geleden besloten hadden eens een avondje informeel te willen vertoeven met een eenvoudig gilde uit België. Tijdens de gildefeesten die vorige zomer op 8 juli te Veerle werden gehouden werden de eerste contacten gelegd en dank zij de medewerking van burgemeester L. Helsen en de hoofdmans van het Kon. Kolveniersgilde van O.L.V. uit Veerle werd de definitieve datum vastgesteld en zo togen de Eindhovense gildebroeders met hun dames op 5 april l.l. naar België waar zij in de grote zaal Vineau werden verwelkomd door de drie daar reeds verzamelde gilden m.n. het bovengenoemd gilde uit Veerle, het Sint-Barbara-gilde uit Vorst en het Sint-Norbertusgilde uit Tongerlo. Zij hadden de dames bij zich, want het bleek een instructieavond te zijn voor het instuderen van folkloristische gildedansen. Amper binnen werden de Eindhovenaars bij de les betrokken en drie uur lang (over trimmen gesproken) werden diverse dansen uitgelegd en ingestudeerd. De sfeer was goed. Er waren de nodige pintjes bier en het heerlijke boerenbrood belegd met kip-kap en kaas liet zich goed smaken. De Eindhovenaars hadden voor de drie gilden ovale, rijkversierde Meijerijse peperkoeken meegebracht waarop in witte suikerleters stond gespoten: Groeten uit Eindhoven. Ook had men voor alle aanwezigen folders van Eindhoven meegenomen zodat men tevens als ambassadeur optrad. Het was een avond van ongedwongen samenzijn, nuttig en zinvol bovendien, want van elke dans werd tevoren de zinvolle,

diepere achtergrond uitgelegd. Zo had men kennis gemaakt met een typisch facet van de gilden uit de Belgische Kempen. Dankbaar en tevreden ging men huiswaarts. „We gaan nog wel eens terug” hoorde men zeggen, en dat zal er zeker ook van komen.

Die Scut van Endhoven

het Sint-Catharinagilde (Eindhoven-Stad)
weer twintig jaar in de weer.

Onder bovenstaand motte vierde het gilde op waardige wijze het vierde lustrum van zijn herleving. De drukbezochte, plechtige gildemis op zondag 5 mei i.l. mocht er in meer dan één opzicht zijn: zinvol door de gesproken teksten, stralend door de muzikale bijdragen van koor en organist, waardig door het optreden van het gilde zelf. Bevriende gilden waren door een deputatie in de kerk aanwezig en de voorzitter van onze Federatie woonde met zijn familie deze plechtigheid bij.

Maandagavond 6 mei verenigden de gildebroeders met hun dames zich in de nieuwe gildekamer voor een feestelijke maaltijd.

De kapitein vertelde daar hoe twintig jaar geleden het „wonder” gebeurde van de herleving. Het z.g. „slapende” gilde dat nog slechts vijf oude gildebroeders telde kreeg plotseling een nieuwe impuls doordat zeventien nieuwe leden in het eeuwenoude gezelschap werden opgenomen. Een enthousiasteling had het binnen zes weken klaar gespeeld een aantal jongeren warm te maken voor het oude gilde. Thans telt het gilde 43 leden en daarom was er met recht reden om even feest te vieren, mede als inzet en ter voorbereiding van een zilveren herdenking over vijf jaar. „Voorlopig is ons gilde voor de eerste twee generaties veilig gesteld” merkte een der feestvierenden op.

Twintig jaar geleden moest bijna alles weer van de grond af worden opgebouwd. Gelukkig had men medewerking van vele zijden. Er werd hard gewerkt, docht men heeft er ook zijn plezier aan beleefd.

Het gilde heeft zich weer een plaats weten te veroveren in de parochie en plaatselijke gemeenschap. Het gilde heeft echter niet alleen aan zichzelf gedacht, want van begin af aan hebben diverse gildebroeders zich ingezet voor het gildewezen in het algemeen en door fucties in het districts-, kring- en federatiebestuur zich dienstbaar gemaakt voor de organisaties. Door woord en geschrift hebben zij in Eindhoven en ver daarbuiten propaganda gemaakt voor de gilden. Elk jaar werd deel genomen aan de Kringdagen waar en wanneer het mogelijk was heeft het gilde als groep of door middel van een deputatie de Brabantse gilden vertegenwoordigd in de eigen plaats, in de provincie, in Nederland en het buitenland. Er werden verschillende relaties opgebouwd met gilden in Nederland en „over de streep”.

Het gilde hoopt nog vele jaren met „vliegend vendel en slaande trom” dienstbaar te blijven aan de grote gildegemeenschap.

Terloops hoorden we dat het in de bedoeling ligt in een eenvoudige publicatie de geschie-

denis van dit gilde over de laatste twintig jaar te doen verschijnen. Dit zou dan niet alleen van belang zijn voor het gilde zelf maar eveneens voor die gilden, die soms moeilijkheden hebben om weer van de grond te komen.

LEENDE TORENFEESTEN

Zondag 12 mei j.l., trokken door een feestelijk vlaggend Leende, de drie Leendse gilden, St. Catharina en Barbara, St. Jan. Baptista en St. Jacob en St. Anna, om 9.30 uur met slaande trom naar de kerk voor hun eerste optreden in het kader van de Torenfeesten. Ongetwijfeld mag gesproken worden van een kerkelijk hoogtepunt dat ook door medewerking van bovengenoemde gilden een indrukwekkend feest is geworden.

Mgr. Drs. J. Bluysen consacreerde het nieuwe altaar in het stijlvol veranderde interieur van onze 500-jarige kerk.

Daarna droeg hij een pontificale Hoogmis op, waarbij vooral het moment van de Consecratie diepe indruk maakte door de ontroerende hulde gebracht door de gilden met hun vendels en trommen.

Om 11.45 uur volgde op het marktplein de massale vendelgroet aan de autoriteiten, waarbij deken Vugts van het gilde St. Jan Baptista uitleg gaf van het vendelgebed.

Hierna vormden de gilden een lange erehaag voor de genodigden. Onder het passeren van de genodigden ontvingen wij van hen menig compliment voor ons optreden.

Ongemerkt gingen toen onze gedachten uit naar ons grote Gildefeest op zondag 15 september a.s. in hetzelfde kader; er wordt al bijzonder hard gewerkt door de drie gilden aan het welslagen hiervan. Wij hopen dan ook op massale medewerking van onze broeders uit de Federatie en daarbuiten, zodat wij ook na dat feest kunnen zeggen: het was een fijn feest en een injectie van gemeenschapszin.

Secretariaat Gilde-feest N. W. J. M. Janssen

Sint-Jorisgilde Reusel

Woensdag 24 april j.l. nam de Heer H. van Hoppe te Reusel officiële afscheid als directeur van B.V. Bouwmaterieelhandel P. H. van Hoppe v. h. „in de Korenbloem”.

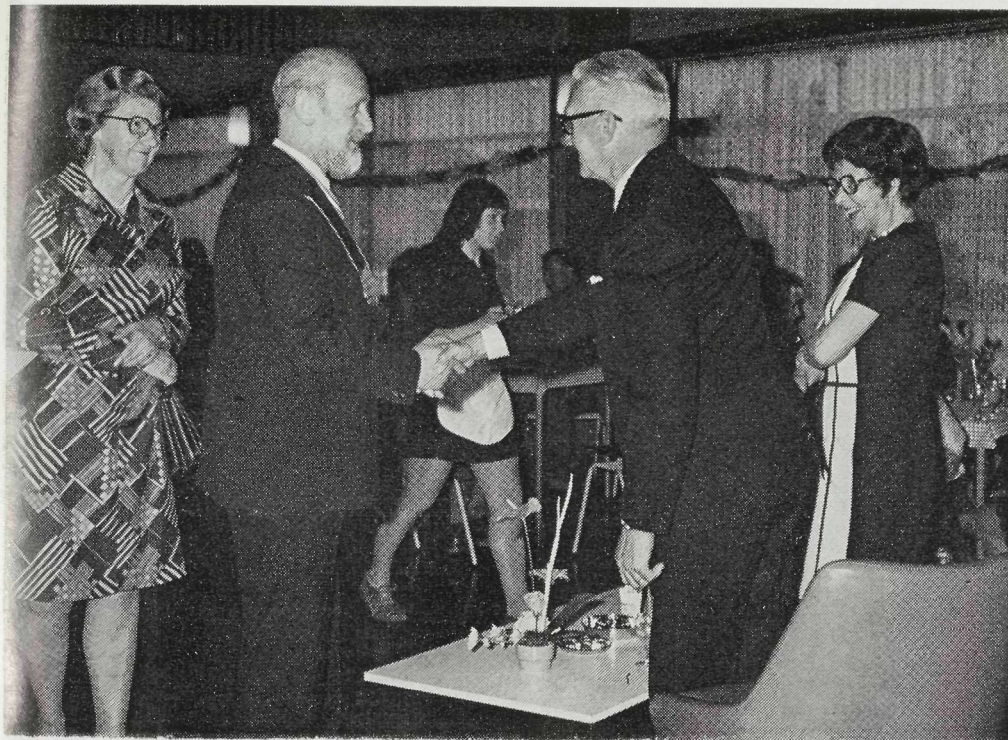
De zeer druk bezochte receptie, waarbij velen uit de bouwwereld aanwezig waren, getuigde dat hij in deze kringen een zeer geziene figuur was en nog is.

Doch niet alleen in de zakenwereld heeft hij zijn sporen verdiend, ook bij het gildewezen. Als opvolger van zijn vader was hij vele jaren Hoofdman van St. Joris te Reusel, nu nog steeds districts raadsheer van West, Kring Kempenland, en actief lid van de „Reuselse Guld”. Dat Kring Kempenland hem een warm hart toedraagt bewees het feit, dat de overheid van Kring Kempenland onder leiding van zijn voorzitter Karel Vermeeren, en vertegenwoordigers van bijna alle gilden uit dit gewest aanwezig waren om hem in de bloemen en cadeaux te zetten.

Hoewel hij het in het zakenleven wat kalmer

aan gaat doen, blijft hij nog wel adviseur van de vennootschap en wil hij in de Gildewereld actief blijven.

Wat wij ook hopen.
De Hoofdman van St. Joris Reusel
H. J. W. Horsting

Receptie van de Heer van Hoppe.

VAANDEL HERSTELD SINT-CATHARINAGILDE WOENSEL

Het Sint-Catharinagilde Woensel heeft op 26 april j.l. feest gevierd bij de overdracht van het herstelde vaandel.

Ongeveer twee jaar geleden nam men het plan op het oude, uit 1900 stammende, gildevaandel op een of andere manier te behouden voor het nageslacht. Na veel zoeken kwamen de gildebroeders in contact met de Werkplaats tot herstel van antiek textiel te Haarlem. Dit bleek het geschiktste atelier. Het dundoek kwam op woensdag 24 april terug. Het is van achteren voorzien van een dunne transparante kunststof. Alle losse stukken werden daardoor vastgezet, waardoor het weer gewoon kan hangen.

De gilde achtte dit feit zo belangrijk, dat ze een feestelijke avond organiseerde, waarop Jan van de Mortel een begeisterende toespraak hield. Tevoren waren het vaandel en twee gerestaureerde koningsschilden overgedragen en was het wijnglas hoog geheven.

Na afloop bleef de guld nog gezellig bijeen. Zondags woonde men, zoals elk jaar op de laatste zondag van april, de H. Mis bij en werd er 's middags op de schietbaan van het Sint-Martinus-gilde Tongelre prijs geschoten.

OPTREDEN IN ZEVENBERGEN

Na afloop van het defilé op Soestdijk op 30 april j.l. vertrok een bus met het gilde St. Joris Zesgehuchten en het gilde St. Agatha Heeze, aangevuld met een vijftal vendeliers

van Riethoven, op uitnodiging van het Oranje-comité aldaar naar Zevenbergen, waar wij om 3 uur werden ontvangen.

Aan het hoofd van een optocht door deze gemeente trokken wij naar het verzorgingscentrum voor invaliden, waar onze vendeldemonstratie zeer op prijs werd gesteld en met warme koffie beloond. Na een verdere demonstratie in het centrum van Zevenbergen werden onze gildebroeders onthaald door burgemeester Reinders, diens echtgenote en de voorzitter van het Oranje-comité.

Al met al een geslaagde gildedemonstratie in West-Brabant.

H.V.

GILDE-EER IN EEN HOOFDKANTOOR

Westbrabander Teun de Leeuw werd na vijf-enveertig Philipsjaren vrijdag 26 april in het hoofdkantoor te Eindhoven „uitgezwaaid” door twee Oostbrabantse gilden: dat van **Sint Katrien uit Nuenen** en dat van **Sint Martinus uit Tongelre**. Dat was het beste bewijs dat de Werkendammer van gereformeerden huize zich in zijn Philipstijd niet alleen in het gloeilampenwezen heeft thuis gevoeld, maar ook gehecht raakte aan een typisch stukje roomse traditie uit Kempenland. Een schoon symbool voor het onloochenbare feit dat De Leeuw er kennelijk in geslaagd is twee heren te dienen, de ene via de menselijke relatie binnen het economisch bestek en de andere via een eigen inzet met oecumenische inslag.

Nieuws uit Maasland

De Gilden van Kring Maasland hebben zich de afgelopen weken zeer actief getoond. Zij zijn bij diverse gelegenheden ingezet om een echte Brabantse sfeer te scheppen bij lief en leed. In ons overzicht zullen we hierop wijzen.

KRINDAG NULAND 19 mei.

In Nuland heeft het Gilde **St. Antonius** Abt zich opgemaakt voor de Kringdag van Maasland. Het vierde zijn 375ste verjaardag en dat kon niet beter dan met een kringfeest gevierd worden. 25 gilden van de Kring hebben dan ook spontaan gestreden naar de zilververschatten. In de feestgids van St. Antonius hebben we de geschiedenis van het gilde kunnen lezen. Om 10 uur droeg pastoor van Erp de gildemis op waaronder hij vele gildebroeders reeds kon verwelkomen.

In zijn preek betrok hij de gilden van zijn plaats en daarbuiten. Voor de Mis werd door hem het nieuwe gildevaandel gewijd.

In het Gemeenschapshuis De Meent werden later de koningen en hoofdlieden ontvangen waar Hoofdman v. d. Schoot hen hartelijk toesprak. Ook Burgemeester Van Oerle schetste de geschiedenis van de gilden van Nuland en vroeg zich af waarom hier bij Nuland de gilden hebben opgehouden. Het is als het ware op de rand van de gemeente dat men geen gilden meer ziet alhoewel er toch vele hebben bestaan. Ook de Heer Van de Mortel, voorzitter van Kring Maasland, ging op de geschiedenis in. Hij mocht ook Mevr. Jolles verwelkomen.

Hij feliciteerde het gilde met het jubileum, maar vooral met de nieuwe uniformering welke zo toepasselijk is gemaakt en bijzonder mooi voldoet. Het is een aanwinst voor de Kring.

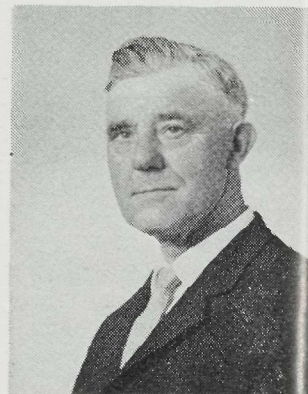
Bij deze gelegenheid werd aan de Hoofdman een zilveren Hoofdmanssikkel overhandigd.

Na de optocht werden de voorbijtrekkende gilden vanuit de tribune aan de gasten en publiek voorgesteld door de secretaris van de Kring. Nuland heeft een mooie gildedag gehad. Enige prijzen willen we noteren: Mooist gecostumeerd in Optocht: St. Hubertus Drunen; Gedeeltelijk gecostumeerd: St. Joris en Cath. Gemonde; Niet gec. gilde: St. Joris Udenhout; Best gaande gilde: St. Barbara van Vught.

De Koningen waren: voor Geweer: C. v. Kessel, Heeswijk; Handboog: A. v. d. Aa, St. Ambrosius Loonopzand; Kruisboog: P. v. Hal St. Joris Haaren; Keizer geweer werd G. v. d. Schoot Nuland.

UDENHOUT. Bij St. Agatha te Cuijk werd het gilde **St. Sebastiaan en Antonius** van Udenhout Nederlands kampioen bij het gewerschieten Vrije Hand. Hieraan hebben maar liefst 44 verenigingen deelgenomen. Het

kampioensviertal bestond uit: J. Schoonus, J. Muijen, Frans Vriens en A. Wijtmans. Volgend jaar mag dit gilde het nationaal concours te Udenhout gaan organiseren.

Op 27 april heeft dit gilde zijn trouwe en zeer verdienstelijke gildebroeder Jo Verhoeven moeten afstaan. Hij heeft aan een ongesnelijke kwaal geleden en men heeft hem met gilde-eer ten grave gedragen. Jo was een van de werkers van het eerste uur bij de heroprichting van dit gilde. Nooit heeft men tevergeefs een beroep op hem gedaan, want zijn gilde stond bij hem hoog aangeschreven. Vanaf de Eijkelaar naar de kerk en daarna naar het kerkhof begeleidde hem zijn gildebroeders. Met het vendel werd afscheid genomen op een zeer indrukwekkende manier. Het was, alsof men deze gildebroeder niet en nooit af wilde geven, zowas men aan hem gehecht. Hoofdman Schoonus zei het zo treffend in de grafrede.

BERLICUM. Janus van Nuland van **St. Joris** te Berlicum werd op 26 april gehuldigd als een gouden gildebroeder. Pastoor Hoek overhandigde hem een zeer mooi gecalligrafeerd perkament met foto van Paus Paulus en diens zegen! Hoofdman Van Lith spelde hem laer het schild van 50 jaar gildebroeder op. De Pastoor en de Hoofdman dankten Van Nuland hartelijk voor de tijd die hij aan het gilde heeft gegeven. Janus heeft achter zijn gild gestaan ook in de beroerdste tijden: hij deed alles voor St. Joris.

Op 27 april trok **St. Joris** naar zijn beschermheer om hem te huldigen in zijn nieuwe woonplaats. Hem werd dank gebracht voor het nieuwe geschenken gildevaandel. Het was een bijzondere dag, want hij was n.l. jarig en daarom waren zijn zoon en echtgenote met 3 kinderen naar Nederland gekomen vanuit Nieuw-Zeeland. Zij hadden nog nooit iets van het gildewezen gezien.

Na de vendelgroet dankte de beschermheer en bood een prachtig zilveren herdenkings

schild aan waarop St. Joris is afgebeeld. Deze afbeelding was naar een voorbeeld van een Russische ikoon gemaakt. St. Joris had een doopplechtigheid. Op 23 maart trok het gilde ter kerke met hun beschermheer dr. de Koning en Mevrouw de Koning in hun midden. Eerst had men de kleinzoon van de Hoofdman-keizer, de stamhouder en zoon van Albert van Lith, afgehaald. Het Gilde vergezelde ook de ouders en grootouders van de dopeling. Pastoor Hoek ontving het gilde en de familie achter in de kerk. Het was allerwaarschijnlijkst voor de eerste keer in de geschiedenis van St. Joris dat het gilde uittrok voor een doop. Steeds trok men ter begrafenis mee, maar nu was het een andere gelegenheid, n.l. voor de jongste telg van een oud Berlicums (gilde) geslacht: het was voor de jongste Arnold. Zo zal bij de geboorte van een kind van een regerend koning in Berlicum dus het gilde weer uittrekken. Het gebeurt ook wel elders vandaar dat Berlicum dit weer bevestigde.

HAARSTEEG Op 8 mei werd bij **St. Ambrosius** gildebroeder M. Beekmans de nieuwe schutterskoning. S. v. Bijnen bleek niet tegen hem opgewassen en moest als tweede zijn koningsplaats afgeven. Hoofdman v. d. Heijden overhandigde de koningsbeker.

HERPT Op 23 april werd het 2de zestel van **St. Catharina** in het concours van de Langstraatse schuttersbond eerste. Het eerste zestel werd 3de. Uitslag: 1. St. Jan Kaatsheuvel; 2. St. Blasius Heusden; 3. St. Catharina Herpt; 4. S.V.V. De Zwaan te Genderen.

DRUNEN. Op 9 mei schoven binnen- en buitenlandse zakenrelaties en vrienden van de Heer MAX LIPS (Beschermheer van het **Sint Hubertusgilde**) voetje voor voetje door Autotron's zalen om de Heer en Mevrouw Lips de hand te drukken bij zijn jubileum. Hij was nu 40 jaar directeur van Lips B.V. Schroevenfabriek. Het gilde was op de receptie aanwezig en verraste hem kennelijk. De Hoofdman overhandigde hem een groot zilveren schild waarop het gilde-embleem en het wapen van de heer Lips was gegraveerd. De Heer en Mevr. Lips zowel als vele gasten waren ingenomen met het bezoek van zijn gilde. Een vendelgroet werd op de binnenplaats van Autotron te zijner ere gegeven.

Een droevig bericht van St. Hubertus bereikte ons op 7 mei. Toen overleed na een lange ziekte de jonge vendelier **FREDDIE SMITS**, op de leeftijd van 11 jaar. Freddie is het derde kind dat de heer en mevr. Smits-Kroot moesten afgeven. Gods wegen zijn ondoorgroendelijk, maar dit zwaar treffen heeft zijn terugslag op het gilde van St. Hubertus en zeker de jonge vendeliers. Deze opgewekte jongen leed aan 'n ongeneeslijke ziekte en hij is als vendelier gestorven; zijn vriendjes hebben hem steeds bezocht en bijgestaan. Met zijn schild op, in uniform, is Freddie door het hele gilde ten grave gedragen. In de Lambertuskerk lag het Koningsgildezilver en zijn

zwaaiwendeltje op de kist terwijl een dodenwacht van vier vendeliers om hem heen stond. Ook hier wilde men zeker geen afscheid nemen van deze beminde jongen die onder zijn vendeliers en schutters een hoge plaats heeft genomen. Op het kerkhof sprak de hoofdman de heer Van Lammeren kennelijk bewogen afscheidswaard aan Freddie en zijn familie, die allen zeer hechte leden van dit gilde zijn. Freddie jongen, we vergeten je nooit! Freddie kreeg een „engelenmis" in het wit; vaandels en trommen waren met witte tule omfloerst.

DRUNEN. Het gilde **St. Hubertus** heeft op zaterdag 1 juni zijn vijftiende koning geschoten. Na het 366ste schot viel de taaië perehouten vogel naar beneden door het welgerichte schot van Jan Muller. Na rijp beraad mochten Jan en zijn echtgenote A. Muller-Lommers zich koning en koningin van St. Hubertus noemen. Het was het 15de koningschieten na de heroprichting in 1958 van dit oude jagersgilde dat in het jaar 1560 de heerlijkheid Drunen onder bescherming van de Heren van Drunen, Frans en Willem van Haastrecht, werd opgericht. In 1592 werden de caerten vernieuwd en goedgekeurd door Dirk van Haastrecht.

Deze feestdag is begonnen met een reveille in het dorp, waarna de oude koning en koningin werden afgehaald thuis. De gildemis werd door de gildeheer Pastoor Meeuwisse in de kapel van Sint-Jacobshof opgedragen waarna de vendelgroet aan kerk en overheid werd gebracht. Het gilde heeft zich in Drunen weer laten zien met 10 tambours, 9 jonge vendeliers en de leden uitgedost in uniform met hellebaarden.

BAARDWIJK. Op 25 maart sloot men het winterseizoen. Arnoud Valkenburg werd winnaar van de kruisboog-wip; 2. B. v. Daalen, 3. B. Kleijberg, 4. M. v. Daalen en 5 Th. v. Diem.

ELSHOUT. Bij de **Onse Lieve Vrouwe Schuts** is op Koninginnedag 30 april de nieuwe Koning van het gilde bekend geworden. De dag begon met een H. Mis, door pastoor Van Osch opgedragen. Daarna bevrijdde Beschermheer Mr. Stieger, Burgemeester, de boom. Er werd uitzonderlijk hard gestreden. De vogel viel bijna van de boom; hij bleef aan een vlaggetje echter nog net hangen. T. Pelders schoot met het

167ste schot de vogel er af en werd de nieuwe koning. Eerder in 1969 was hij ook koning. Hierna werd het feest voortgezet met een koffietafel. Men is nu al bezig met de nieuwe kringdag 1975, want dan bestaat het gilde daar maar liefst 675 jaar!

VUGHT. Het jaarfeest van **St. Sebastiaan en Barbara** is heel goed geweest. Op 14 mei werd al heel vroeg de jonge koning Hans van Dielen uitgehaald. Gildeheer Pastoor v. d. Ven droeg de gildemis op en sprak over de zin en betekenis van de gilden in deze tijd. Na het ontbijt naar de schutsboom, waar Ard Bosveld de schutterskoning werd. Op de avondbijeenkomst werden vier nieuwe leden aangenomen. Dit was een verheugend teken, aldus de Hoofdman de heer Chappin, een bewijs, dat weer jeugd toetreedt! De Jonge Deken Paul Krijnen en Huub Vullings werden geïnstalleerd (voor vrijgezellen en voor 2 jaar). Veel hulde werd gebracht aan Cees v. d. Bruggen voor zijn werk aan „Rozenoord”. Hij kreeg een geschenk aangeboden uit dankbaarheid voor zijn jeugdwerk. Paul Krijnen, de secretaris, kreeg later nog het schild van verdienste aangeboden. In de vergadering werd dank gebracht aan de vendeliers.

HAAREN. Een koninklijke onderscheiding werd verleend op 29 april aan Bartje Kluitmans bij het gilde van **St. Joris** Burgemeester D. Burgers van Haaren spelde zelf de zilveren medaille behorende bij de Orde van Oranje Nassau op in het bijzijn van familie en gildebroeders. De onderscheiding ontving hij voor zijn *verdienstelijk werk in het gilde*. Hij was 50 jaar lid en 23 jaar Hoofdman. In zaal Michels waren ook **St. Barbara en Antonius en St. Sebastiaan**, als zustergilden aanwezig om Bartje geluk te wensen.

HAAREN. Pastoor W. J. M. Muskens (afkomstig van Elshout) is op zaterdag 1 juni plechtig ingehaald in de parochie Haaren; hij volgt pastoor Verrijt op. Op de grens van de gemeente werd de nieuwe pastoor begroet door een imponerend ceremonieel van de drie plaatselijke gilden: **St. Antonius en Sebastiaan, St. Joris en St. Catharina**. Daar werd de vendelgroet gebracht en schaarde hij zich bij het gilde dat hem een vrijgeleide gaf naar pastorie en kerk. De pastoor werd opgewacht door Burgemeester Mr. Burgers en zijn wethouders, het Kerkbestuur en vele inwoners. De installatie werd verricht door Deken Verheijen uit Oisterwijk.

Burgemeester Burgers zei in zijn toespraak: „Denk niet dat de problematiek van de wereldkerk Haaren voorbij gaat, maar U krijgt in beheer een prachtige diepgelovige gemeenschap”. Ook sprak hij over de verhouding kerk-godsdienst en geloof.

De nieuwe pastoor was blij in een landelijke plaats te mogen werken en dankte daarom ook Mgr. J. Bluijssen voor zijn benoeming. Hij zal veel aandacht aan het huisbezoek gaan besteden.

BESOIJEN. Op 2de paasdag schoot **St. Crispijn** van Besoijen (om de 2 jaar) naar

de koningstitel. De oude koning, de heer H. v. Dongen, werd eerst thuis opgehaald met alle gildebroeders. Op de „gildehoeve” werd de strijd aangebonden.

Na een spannende slotfase bleek Hans Bierings - wonende in Tilburg - de koning te zijn geworden. Daar men hem niet naar Tilburg kon brengen werd hij naar de woning van de Hoofdman gebracht, waar men hem een vendelgroet wachtte. 's-avonds werd het feest voortgezet in zaal Hoevenaars, waar Piet Mulders weer voor het gebruikelijk gildelied zorgde.

Op 17 april trad gildebroeder-vendelier, Huib Mombers, in het huwelijk met Mej. Annie Stevens. Hen beiden werd een vendelgroet gebracht, die zeer werd geapprecieerd.

ROND DEN BOSCH. Er was weer wat in Den Bosch...

Op zondag 12 mei hebben vele gilden van de Bossche omgeving deelgenomen aan de „**Stille Omgang**”. De oproep van de Bisschop, Mgr. Bluijssen, en van de voorzitter, de heer Van de Mortel, werd beantwoord en vele gildebroeders hebben met ingetogenheid deelgenomen aan deze tocht, waarin men weer eens ziet dat toch wel degelijk onze gilde nog steeds reden van bestaan hebben in onze maatschappij van hoogdravendheid. De bee-weg werd gevolgd in alle stilte en weer is een mooie zaak herwonnen die niet meer weg te denken is.

Op 26 mei is afscheid genomen van het trouwde **Casino** zoals het tot nu toe was. Het zal worden verbouwd en vernieuwd. De heer Van Gent heeft als directeur ook een aantal gilden van rondom Den Bosch verzameld om mee te doen aan dit gebeuren. Op de parace werden de gilden bijeengebracht voor een vendelgroet. Het nieuwe „Versierhuis” zal over 2 jaar weer klaar zijn.

Van een ander deel uit Kring Maasland werden gildebroeders ingezet voor de medewerking aan de **SETTIMANA ITALIANA** ofwel de Italiaanse Week, georganiseerd door VVV, Kamer van Koophandel en Middenstand van Den Bosch en Breda. De heer Van Miert had de leiding van het culturele deel en verzocht deelname van de vendeliers van Maasland omdat de Italianen ook vendelzwaaiers meebrachten. Onder leiding van Jan Toorians is een groep van 41 man bijeengebracht die tweemaal zijn opgetreden met een optocht ervoor en erna op de Markt, met afwisseling van de Italiaanse vendeliërsgroep „gli sbandieratori dei Rioni di Cori”, uit Cori t.z.v. Rome. De Brabantse groep was samengesteld uit gildebroeders van Berkel, Udenhout, Loonopzand, Baardwijk, Drunen, Elshout en Heeswijk. Het was n.l. de bedoeling om juist nu, nu de Italianen hier waren, ook eens iets van ons vendelen te laten zien en naast hun optreden ook Brabanders te kunnen zetten. Veel is er gezien, geleerd en zelfs gesproken na afloop in het **Casino**, nadat een fantastische tocht door de Hinthamerstraat was getrokken. Onder de biertjes werden vendelmonstraties gegeven door Nederlanders en Italianen en men probeerde elkaars vendels. Het was een bijzonder leerzame avond waarbij de gildebroeders nu eens echt met andere

vendeliërs hebben kennis gemaakt. Enige tolken vergemakkelijkt de gesprekken. Door de heer Toorians werden groeten overgebracht van alle vendeliërs aan de Sbandieratori in Italië. Hij zei: „Sia che questo nostro incontro porta contribuire al' incoraggiamento reciproco al gioco di bandiera fra l'Italia e l'Olanda, che ha un fondamento così storico". (Moge deze ontmoeting bijdragen tot wederzijdse bevordering van het vendelzwaaien tussen Italië en Nederland, dat een mooie historische grondslag heeft). Hierbij werd het boek „Het Vendel" overhandigd. Als tegenbetoon sprak Prof. Pistilli en bood een boekje

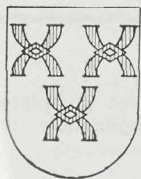
over Cori en een draagspeld aan, als teken van goede verstandhouding der beide landen in de beoefening van het vendelspel.

Hij zei verder dat hem zowel het klassieke, als het acrobatische vendelen zeer interesseerde. Ook zij waren voldaan over deze mooie tegenprestatie van de gildebroeders van Maasland.

Een nieuw contact is weer gelegd. Als gildebroeders hebben we op die avond van 17 mei heel veel geleerd en vriendschapsbanden aangeknoopt.

Loonopzand, 25 mei 1974

Jan Toorians
Secr. Maasland

KONINGSCHIETEN BIJ DE HELMONDSE GILDEN

Vendelier Maarten Niessen koning bij het Sint-Catharinagilde te Helmond.

Vendelier Sjaak Konings, koning bij het Anthoniusgilde te Stiphout.

Zondag en maandag waren hoogtij dagen bij twee Helmondse Gilden.

Sint-Catharinagilde Helmond

Zondagmorgen om negen uur trok het Sint-Catharinagilde vendelend en trommelend de St. Lambertus binnen, waar de Pastors Paanacker en Verschuren een plechtige gildemis opdroegen voor de levende en overleden leden van het Sint-Catharinagilde. Na de H. Mis speelde de organist Kees van Houten het Sint-Catharinagilde op het machtige orgel. Met vliegend vaandel en slaande trom werd naar Kruisschot getrokken, waar ten huize van de gildebroeder Wim Raymakers een voortreffelijke koffietafel gereed stond. Nadat de gilde om de schutsboom getrokken was, richtte de Oude Deken Fons Niessen het woord tot de gildebroeders om allen een succesvol koningschieten toe te wensen en bijzonder hartelijk welkom te heten aan Burgemeester J. Rutten uit Asten, uit de agglomeratie Peelland. Tevens deelde de Oude Deken mede dat Burgemeester, Ere Koning en Ere Deken Mr. J. Geukers bericht van verhindering had gezonden en nodigde daarom Burgemeester Rutten uit om de boom „te vrijen". De Koning Jan Verspaget kreeg toen zijn kans zijn titel te verdedigen, maar bij het 151ste schot was het Maarten Niessen, de vendelier van het gilde, die zich na een lange strijd Koning, mocht gaan noemen van het Sint-Catharinagilde. Hij koos tot zijn koningin zijn meisje Carla Polderman. Bij het schieten om het koningskruis dat hierop volgde was het de gastheer Wim Raymakers die het koningskruis afschoot. Volgens oude traditie werd de nieuwe koning geïnstalleerd, waarna het gilde weer terug keerde naar de stad, om voor het Gildehuis de

Brug de nieuwe koning de vendelgroet te brengen en men kan zich indenken dat het Vendelcorps met de tamboers voor hun medelid er wel een extra schepje bovenop deden om deze groet zo volledig mogelijk te doen zijn.

Sint-Antoniusgilde Stiphout

Maandag was het de hoogtijdag bij het Sint-Anthoniusgilde te Stiphout, waar een keer per drie jaren, op kermismaandag, de Koning geschoten wordt.

In de sfeervolle parochiekerk droeg pastoor Leempens de Gildemis op, waarna aan hem de vendegroet werd gebracht.

In het Gildehuis Café van Duynhoven stond de koffietafel gereed, welke alle eer werd aangedaan. Om elf uur trok men naar de Schutsboom. Om twaalf uur loste Pastoor Leempens het eerste schot om de boom „te vrijen", waarna Kringvoorzitter Alphons Niessen en de Ereleden Heer Dusseldorp en Heer Flamman hun schot lostten; toen kreeg Koning Karel van Hoof zijn kans om zijn koningstitel te verdedigen evenals de Ereking M. v. d. Heuvel. Met zwaar geschut werd de vogel op zijn hoge standplaats belaagd, maar er gingen toch ruim vijf ronden voorbij voordat Sjaak Konings, de Vendelier, het koningsschot lostte en met recht en reden zich werkelijk Koning(s) mocht noemen. Mieske de Tamboer zag met lede ogen weer zijn kans voorbij gaan, maar hij tromde weer even enthousiast voor de nieuwe koning. Op verzoek van de Hoofdman leidde de kringvoorzitter de installatie; na het ceremonieel feliciteerde hij de nieuwe koning en het Gilde, maar wist tevens weer een sluiertje op te lichten uit Stiphouts historie: toen in 1904 uit de Gildekist 23 gulden was weggehaald, werd de vader daags erna reeds gepakt, omdat hij zulke grote uitgaven deed en (zo vertelde de Ereking M. v.d. Heuvel) er dan bij zei: „al weer een rondje van de Schut".

Voor het gildehuis werd de vendelgroet gebracht, waarbij de juist passerende Voorzitter van het Kwartier van Oirschot, de heer

Nieuws uit Peelland

Van Erve, en echtgenote, ook nog even de koning de hand kwamen drukken.

Des nachts kwamen de gildebroeders samen om het huis waar de koning logeerde (want hij woont niet meer in Stiphout) en het Gildehuis op te sieren.

's Morgens na de H. Mis en koffietafel trok het gilde uit naar het huis van de nieuwe koning, om het uit te schieten met hagel op „bestellen”. Het Koningspaar stapte daarna in de open landauer en werd, door het gilde begeleid, door het dorp rond gereden om het overal voor te stellen.

Optrekdag bij het Sint-Jorisgilde te Gemert

Zaterdag 20 april vierde het Sint-Jorisgilde zijn patroonsfeest, wat tevens de verkiezing van „den Neijen Deken” inhoudt.

Reeds vroeg in de morgen trok het gilde uit naar de kapitein Wim Vossenberg om hem af te halen, waarbij het gilde werd uitgenodigd om aan te zitten en een boterham mede te eten.

Om negen uur was de Gildemis in de parochiekerk, waarna aan Deken van Oord, Burgemeester de Wit, beschermheer Ferd van Thiel en beschermvrouwe Mevr. Ypenburg de gildegroet werd gebracht. Om half twaalf kwam men aan het Gildehuis de Kroon, waar om half een de jaarvergadering met dekenverkiezing plaats had.

De nieuwe Deken werd Wim van den Boom van de Koks, bekend om zijn schutsbomen van het Sint-Hubertusgilde, waar jaarlijks de Gemertse Koning geschoten wordt.

Volgens oude traditie werd de nieuwe Deken afgehaald en na de nodige rode drupkes, die op de lange weg werden aangeboden, werd aan de nieuwe Deken aan het Gildehuis de Vendelgroet gebracht. 's Avonds was in de bovenzaal de feestavond waarbij het volledige Landjuweel-Comité aanwezig was.

De Kringvoorzitter Alphons Niessen sprak namens de kring zijn felicitaties uit en memoreerde dat het juist dit jaar 70 jaar geleden was, dat de Rooi en Gruun Gildebroeders samen opgetrokken waren naar de schutsboom op de Koks, iets dat zo zeldzaam was, dat het in de krant van 1904 was vermeld. Gelukkig is dat vanaf die tijd een vaste gewoonte geworden, die jaarlijks werd herhaald en zijn bekroning vond in het Landjuweel 1972. Toen ook het Sint-Antoniusgilde gearriveerd was, maakte de Voorzitter van het Landjuweel de Heer Ferd van Thiel, het eindresultaat bekend van de financiën van het Landjuweel, dat werd afgesloten met het aanbieden van een cheque voor de beide gilden. Dit was voor allen een grote verrassing die bijdroeg tot het welslagen van deze feestavond.

Sint-Jorisgilde Asten schiet zijn nieuwe koning.

Op Sint-Jorisdag 1974 schoot het Sint-Jorisgilde Asten zijn nieuwe koning, nadat het gilde de dag begonnen was met een plechtige Gildemis in de parochiekerk en een koffietafel in het Gildehuis, waarbij ook de Kringvoorzitter en Erelid Marinus Hurkmans aanzaten. Om elf uur trok men op naar de schutsboom in de Bolbesse bossen. Pastoor-

Deken van Pelt en Burgemeester Rutten schoten de boom vrij, waarna een felle strijd ontbrandde om de koningstitel. Vele notabelen schoten mede om de titel van het Ere-Koningsschap en het was burgemeester Rutten, die bij het 68ste schot de vogel deed duikelen van zijn hoge standplaats, waardoor hij Ere-Koning werd; na het 90ste schot mocht H. van Helmond zich voor twee jaar koning van het gilde noemen. Op verzoek leidde Kringvoorzitter Alphons Niessen de installatie van de beide koningen en sprak gelukwensen namens de Kring. 's Avonds werd de dag besloten met een gezellige feestavond in het Gildehuis.

„PEELTURFKES”

Zondag 3 maart vergaderde het complete Kringbestuur in het Sint-Jorisgildehuis te Deurne.

Op 10 maart trokken de Peellandse gildebreeders in de vroege morgen naar Houdeng Gougnie in België om daar de feesten mede op te luisteren.

10 april In Liessel vierde het bruidspaar G. Welten-v. d. Walle hun 40-jarig huwelijksfeest en het Kringbestuur was daarbij uitgenodigd met hun dames. 's Avonds kwam het Sint-Hubertusgilde hun trouwe gildebroeder en gastvrije gildezuster feliciteren. Het gilde was 's middags reeds opgetrokken naar de bruidsmis om deze mede op te luisteren waarbij voor de kerk aan het bruidspaar en familie de vendelgroet werd gebracht. Met zo'n kleine 100 man werd een geweldige feestavond gevierd voor dit robijnen gilde-bruidspaar, waarbij ook de harmonie in de feestzaal een serenade kwam brengen.

26 april Het Sint-Jorisgilde Deurne bracht een vendelgroet aan het zilveren bruidspaar Frans Martens van Zeelandt. Hoofdman A. Engelen sprak het zilveren bruidspaar toe en bood hen een prachtcadeau aan.

30 april 150 Gildebreeders uit onze Kring trokken naar Soestdijk om de vendelgroet te gaan brengen samen met circa 1800 gildebreeders uit Brabant.

3 juni Het Sint-Anthoniusgilde Deurne ontving in Flat Eeckenrade te Waalre van hun beschermheer B. te Strake een prachtig vernieuwd gildevaandel, dat door Mevrouw te Strake op zeer kunstzinnige wijze is hersteld. Als dank werd aan hen de vendelgroet gebracht waarbij vele huisgenoten met belangstelling dit gebeurtenis volgden.

Wegens plaatsgebrek moest de copie en de foto van de uitreiking van het koninklijk zilver aan Harry Kanters te Handel, overstaan tot het volgende nummer.